

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Відокремлений структурний підрозділ
«Морехідний фаховий коледж ім. О.І. Маринеска
Національного університету «Одеська морська академія»

ЗБЕРЕГАВАНИЙ ЕКЗ. № 55

«ЗАТВЕРДЖЕНО»

Педагогічною радою ВСП
«Морехідний фаховий коледж
ім. О.І. Маринеска НУОМА»

Протокол № 4
« 22 » грудня 2021 р.

Начальник
Олександр САБУРОВ

ПОЛОЖЕННЯ ПРО
ДИПЛОМНЕ ПРОЕКТУВАННЯ

ОДЕСА 2021

Розроблено:

Викладачем-методистом Відокремленого структурного підрозділу «Морехідний фаховий коледж ім. О.І. Маринеска «Національного університету «Одеська морська академія» спеціалістом вищої категорії **Русланою ЧЕБОТАР**

Розглянуто і схвалено на засіданні методичної ради Відокремленого структурного підрозділу «Морехідний фаховий коледж ім. О.І. Маринеска «Національного університету «Одеська морська академія»

Протокол № 4

« 20 » серпня 2021 р.

Голова **Андрій ЧЕБАН**

ЗМІСТ

- 1 Загальні положення
- 2 Дипломне проектування, його мета і структура
- 3 Організація і порядок дипломного проектування
- 4 Захист дипломного проекту
- 5 Вимоги до структурних елементів дипломного проекту
- 6 Основні правила оформлення дипломного проекту

Додаток А Типовий бланк оцінки керівника дипломного проекту

Додаток Б Типовий бланк рецензії на дипломний проект

Додаток В Типовий бланк завдання на дипломний проект

Додаток Г Типовий бланк титульного аркуша дипломного проекту

Додаток Д Типовий бланк титульного аркуша пояснювальної
записки до дипломного проекту

Додаток Ж Подання голові екзаменаційної комісії щодо захисту
дипломного проекту

1. Загальні положення

1.1 Положення про дипломне проектування (далі - Положення) у Відокремленого структурного підрозділу «Морехідний фаховий коледж імені О.І. Маринеска Національного університету «Одеська морська академія» (далі - Коледж) встановлює мету, організацію, порядок дипломного проектування і вимоги до структурних елементів дипломного проекту.

1.2 Положення розроблено відповідно до Законів України «Про освіту, Закону України «Про фахову передвищу освіту», «Положення про організацію освітнього процесу в ВСП МФК ім. О.І.Маринеска НУОМА», «Положення про навчально-методичний комплекс забезпечення дисципліни».

1.3 Дипломне проектування за формою організації навчання курсанта (студента) є індивідуальним завданням.

2. Дипломне проектування, його мета і структура

2.1 Дипломне проектування є заключним етапом навчання студентів у коледжі і має на меті:

- систематизацію, закріплення, розширення теоретичних і практичних знань зі спеціальності та застосування їх при вирішенні конкретних наукових, технічних, економічних виробничих й інших завдань;
- розвиток навичок самостійної роботи і оволодіння методикою дослідження та експерименту, пов'язаних з темою проекту.

2.2 Кінцевим етапом проектування є виконання дипломного проекту.

2.3 Основні вимоги до дипломних проєктів:

- а) актуальність теми, відповідність її сучасному стану морської галузі, науки та перспективам розвитку;
- б) вивчення і критичний аналіз монографічних і періодичних видань з теми;
- в) вивчення та характеристика історії досліджуваної проблеми та її сучасного стану, а також передового досвіду роботи у морській галузі;

- г) чітка характеристика предмету, мети і методів дослідження, опис та аналіз проведених автором досліджень;
- д) узагальнення результатів, обґрунтування їх, висновки та практичні рекомендації.

2.4 Склад дипломного проєкту

Дипломний проєкт складається із завдання на дипломне проектування (далі - завдання), текстової частини та графічної частини, яка включає демонстраційні аркуші, що необхідні для доповіді під час захисту.

3. Організація і порядок дипломного проектування

3.1 До захисту дипломних проєктів допускаються студенти, які виконали всі вимоги навчального плану, пройшли і захистили всі види практик, подали в установлений термін дипломний проєкт і позитивні відгуки на нього.

3.2 Керівництво дипломним проектуванням здійснюють найбільш кваліфіковані та досвідчені викладачі відповідних циклових комісій, представники промислових підприємств (за фахом), представники науково-дослідних установ (закладів вищої освіти) за фахом.

3.3 Тематика дипломного проектування формується на початку навчального року, розглядається на засіданні циклової комісії та затверджується заступником начальника коледжу з навчальної роботи і поновлюється щорічно. Вона повинна відповідати навчальним завданням, пов'язуватися з практичними потребами певної галузі науки і виробництва, бути актуальною і тісно пов'язаною з вирішенням практичних фахових завдань.

3.4 Порядок проектування

3.4.1 Тема дипломного проєкту закріплюється за студентом наказом начальника коледжу до початку переддипломної практики. Назва теми в наказі, завданні, тексті пояснювальної записки та на демонстраційних аркушах повинні збігатися.

3.4.2 Керівник дипломного проєкту, консультанти з техніко-економічного обґрунтування, охорони праці, безпеки життєдіяльності та нормативного контролю призначаються наказом начальника коледжу.

3.4.3 Обов'язки керівника:

- обговорення з студентом-дипломником теми дипломної роботи та складання завдання на дипломне проектування;
- допомога студенту в розробленні календарного плану роботи над темою;
- рекомендації щодо основної літератури за темою дипломного проекту;
- консультації студента з усіх питань проектування в призначений час;
- систематичний контроль виконання календарного плану проектування;
- перевірка всіх матеріалів, що складають дипломний проект;
- оцінка роботи і результатів дипломного проектування;
- присутність на захисті.

Керівник має право бути під час обговорення результатів захисту на підсумковому засіданні ЕК.

3.4 Обов'язки консультантів:

- проведення консультацій з питань проектування в призначений час;
- рекомендації щодо необхідної літератури;
- перевірка відповідних розділів з техніко-економічного обґрунтування, охорони праці;
- після завершення студентом відповідних розділів, консультанти їх перевіряють і розписуються на титульному аркуші дипломного проекту;
- консультант з нормативного контролю підписує дипломний проект після її повного закінчення студентом, при умові виконання всіх вимог до оформлення.

3.5 Підготовка дипломного проекту до захисту

3.5.1 Дипломний проект та демонстраційні аркуші з підписами дипломника та консультантів пред'являється керівнику для підпису і складання відгуку.

Бланк «Оцінка керівника» наведений в Додатку А.

3.5.2 Керівнику, при оцінюванні процесу розробки студентом дипломного проекту, слід визначати таке:

- об'єм дипломного проекту (кількість сторінок текстової частини і демонстраційних аркушів);

- відповідність результатів проектування сучасному стану науки та техніки;
- теоретичну та практичну підготовку студента;
- уміння користуватися нормативною, довідковою, технічною та періодичною літературою при виконанні роботи;
- ініціативу, працездатність, сумлінність студента та самостійність його роботи під час проектування;
- наявність практичної цінності роботи та її обґрунтування (проектування на замовлення підприємства, оригінальність розробки, прийнятих рішень тощо).

Наприкінці відгуку керівник надає загальну оцінку роботи курсанта дипломника – «відмінно», «добре», або «задовільно» та робить висновок щодо можливості надання йому відповідної кваліфікації.

Якщо керівник не є співробітником коледжу, то його підпис під відгуком обов'язково засвідчується печаткою відділу кадрів місця його роботи.

3.5.3 Текстова частина роботи та всі надписи на демонстраційних аркушах виконуються українською мовою.

3.5.4 Текстова частина після опрацювання та демонстраційні аркуші разом із відгуком керівника підписується заступником начальника коледжу з навчальної роботи і направляються на рецензію.

3.5.5 Рецензент у своєму відгуку на типовому бланку коледжу (Додаток Б), який йому передає студент разом з дипломним проектом, вказує позитивні сторони роботи:

- відповідність дипломного проекту завданню на проектування та виконання вихідних даних;
- актуальність теми;
- правильність виконаних розрахунків;
- використання ЕОМ;
- якість на техніко-економічну доцільність прийнятих рішень;
- використання в роботі новітньої науково-технічної літератури;
- грамотність, ясність, послідовність викладення тексту та якість оформлення роботи.

Негативні особливості виконаної роботи:

- недоліки дипломного проєкту та пояснення, як вони впливають на її якісні показники та його оцінку.

Примітка. Відгук рецензента, який позбавлений критичних зауважень, вважається не дійсним.

Наприкінці відгуку рецензент вказує загальну оцінку дипломного проєкту - «відмінно», «добре», або «задовільно» чи «незадовільно» та робить висновок щодо можливості надання студенту-дипломнику відповідної кваліфікації.

Якщо рецензент не є співробітником коледжу то його підпис під відгуком обов'язково засвідчується печаткою відділу кадрів місця його роботи.

3.5.6 Заступник начальника коледжу з навчальної роботи на підставі позитивної рецензії підписує дипломний проєкт до захисту і направляє її в екзаменаційну комісію (ЕК) для захисту.

4. Захист дипломного проєкту

4.1 Завідувач відділенням готує всі необхідні документи для захисту дипломних проєктів і передає їх в ЕК.

4.2 На засіданні ЕК, оголошується характеристика дипломника та його академічна довідка, а потім дипломнику надається не більш 10 хвилин для доповіді.

4.3 У доповіді дипломник має висвітлити:

- постановку задачі;
- предмет проектування (що розроблено);
- відповідність розробки нормам, стандартам, новітнім тенденціям;
- прийняті способи розв'язання поставленої задачі;
- обсяг виконаних розрахунків в роботі;
- основні результати роботи.

Під час доповіді мають бути використані вся демонстраційні аркуші.

4.4 Доповідь дипломника має бути державною мовою. За згодою з Державною кваліфікаційною комісією дозволяється також доповідати англійською мовою.

4.5 Після доповіді оголошується рецензія і дипломник відповідає на зауваження рецензента. Він повинен спочатку зазначити, з якими зауваженнями він згодний, а з якими ні. Тоді зауваження, з якими дипломник згодний, мають залишатися, без

будь-яких пояснень, а з тими, що не згодні, має пояснити членам ЕК свою точку зору.

4.6 Після відповіді на зауваження рецензента, дипломник відповідає на запитання членів ЕК. Мова відповідей має бути такою, на якій надано запитання.

Під час доповіді та відповідей дипломник повинен звертатися до членів ЕК.

4.7 Після відповідей на запитання оголошується відгук керівника.

4.8 Результати захисту оголошуються головою ЕК того ж дня після підсумкового засідання ЕК.

5. Вимоги до структурних елементів дипломного проєкту

5.1 Завдання на дипломне проектування

5.1.1 Завдання на дипломне проектування видається керівником до початку переддипломної практики.

5.1.2 Завдання містить усі данні, які необхідні для виконання дипломної роботи.

5.1.3 У завданні слід передбачити розрахунки або креслення з використанням ПЕОМ.

5.1.4 У завданні не слід передбачати повторення однотипних розрахунків.

5.1.5 У завданні надається перелік аркушів графічної частини (обов'язкових демонстраційних аркушів).

5.1.6 Оформлене на стандартному бланку завдання підписується керівником, дипломником і затверджується заступником начальника коледжу з навчальної роботи до початку переддипломної практики.

5.1.7 Форма завдання на проектування наведена в Додатку В.

5.2 Текстова частина – пояснювальна записка

5.2.1 Обсяг текстової частини пояснювальної записки (далі - ПЗ) з ілюстраціями має становити – до 125 сторінок ПЗ (розмір А4) і не менше 4-ох аркушів креслень, розмір яких встановлюється окремо. Обсяг пояснювальної записки має становити щонайменше 100 сторінок машинописного тексту на аркушах формату А4 (без додатку), друк на одній сторінці аркушу. Перший розділ не може перевищувати 25% обсягу пояснювальної записки (без додатку). Розподіл матеріалу на окремі частини визначається характером тематики й особливістю питань, що розробляються. Додатки в

зазначений обсяг не включаються, але їх розмір обмежується 25 сторінками.

5.2.2 У ПЗ розкриваються такі питання:

- обґрунтування актуальності проектування;
- постановка задачі проекту або роботи;
- розроблення вимог до об'єкта проектування;
- аналіз можливих варіантів вирішення задач проектування та їх обґрунтування.

5.2.3 Не дозволяється включати в пояснювальну записку переписані тексти з підручників та інших видань. Окремі тексти з підручників та інших видань мають подаватися тільки у вигляді цитат.

5.2.4 Якщо в роботі представлені результати колективних досліджень, то в текстовій частині має бути вказана доля участі кожного дипломника – автора проекту.

5.2.5 За всі рішення, які прийняті в ДП, а також достовірність усіх даних, у тому числі вхідних, відповідає студент – дипломник – автор роботи.

5.3 Графічна частина

5.3.1 Графічна частина проекту (роботи) складається із демонстраційних аркушів, які мають з достатньою повнотою відображати сутність роботи, тобто того що є спроектованим чи розробленим.

На аркушах розміщують розроблений у проекті (роботі) матеріал: схеми, загальний вигляд об'єкта проектування, окремі деталі, таблиці, діаграми, алгоритми, формули тощо.

5.3.2 Кількість аркушів має бути не менше чотирьох формату А1.

5.3.3 Якщо разом з проектом пред'являються макет розробленого пристрою, про який йдеться в проекті, або результати експериментальних досліджень, то кількість аркушів може зменшуватися.

5.3.4 Не має бути на аркушах того, що не розроблялося або не використовувалося при проектуванні.

5.3.5 Аркуші графічної частини повинні мати основні надписи з підписами дипломника, керівника та особи, яка виконує нормоконтроль.

5.4 Техніко-економічне обґрунтування

5.4.1 Техніко-економічне обґрунтування має давати відповіді на такі питання:

- обґрунтування актуальності теми роботи;

- обґрунтування вибору варіанта;
- оцінка техніко-економічної ефективності розробки.

5.4.2 Обґрунтування наводиться за наступними за наступним приблизним планом:

- порівняння показників об'єктів, які розробляються, з існуючими сучасними;
- оцінка новизни рішень, які пропонуються;
- мета роботи і корисний ефект, який очікується від наслідків проектування.

5.4.3 Основним критерієм обґрунтування вибору варіанта є забезпечення заданих технічних показників з найменшими витратами.

5.4.4 Зростання витрат також є допустимим, якщо є хоч би один із наступних випадків:

- отримана принципово нова якість проектування об'єкту дослідження;
- визначені лімітні ціни, за яких розробка буде доцільною;
- обґрунтований прогноз зниження витрат.

5.4.5 Оцінка техніко-економічної ефективності має завершувати основний зміст проекту.

5.4.6 Вартість повинна бути визначена в одиницях національної валюти – гривнях.

5.4.7 Якщо оцінка техніко-економічної ефективності не проводиться, то це має бути обґрунтованим та узгодженим з консультантом з техніко-економічних питань.

5.5 Охорона праці

5.5.1 Заходи щодо охорони праці повинні бути виділені в окремий розділ із відповідним найменуванням, або розподілені за розділами роботи. При викладі розділу «Охорона праці» слід проаналізувати умови експлуатації об'єкту дипломного проекту, розробити та описати заходи необхідні для забезпечення охорони праці персоналу, відповідно до вимог нормативних документів.

5.5.2 Незалежно від того, де обговорюються питання охорони праці, слід пояснити наступне:

- аналіз можливих небезпечних і шкідливих виробничих факторів об'єкта, що проектується;
- категорію електро- або іншої безпеки;

- заходи з усунення впливу на працюючих небезпечних і зниженню шкідливих виробничих факторів;
- заходи щодо захисту персоналу;
- засоби особистого захисту.

6. Основні правила оформлення дипломного проєкту

6.1 Правила оформлення текстової частини

6.1.1 Дипломне проектування є звітною документацією студента у сфері техніки і повинна мати структуру і правила оформлення згідно з ДСТУ 3008 - 2015 «Документація. Звіти у сфері науки і техніки. Структура і правила оформлення» або ДСТУ Б А.2.4-4:2009 «Основні вимоги до проєктної та робочої документації». Дипломний проєкт або робота має бути представлена державною мовою.

6.1.2 Текстова частина виконується на одному боці аркушів білого паперу А4 (297x210 мм) з рамкою і основними надписами.

Позначення текстової частини в рамці

таке: XX. XXXX. XXXX. XX.XX. XX.

1	2	3	4	5
		1	– назва навчального документа – ДП;	
		2	– перші літери назви спеціальності, на якій виконується проектування	

(наприклад: Будівництво та цивільна інженерія – БЦІ);

3	– шифр студента із курсантського квитка або залікової книжки;
---	---

4	– 00.00;
---	----------

5	– шифр документів (приклад):
---	------------------------------

– пояснювальна записка до дипломного проєкту – ПЗ;

- аркуш 1 «Роза вітрів. Геологія. Ситуаційний план. Будгенплан. ТЕП.» – ГП;

- аркуш 2 «Фасад. План. Розріз. Конструктивний вузол.» - ГР;

- аркуш 3 «Технологічні схеми виробництва робіт.» - ТХ;

- аркуш 4 «Календарний графік виробництва робіт. Ресурсні графіки.» - ПОБ.

6.1.3 Послідовність розміщення матеріалу

- титульний аркуш;
- завдання на дипломний проєкт;
- зміст;
- вступ;
- основна частина, що складається за розділами;
- висновки;
- перелік посилань: перелік літератури, нормативних документів, що використовувалися;
- додатки.

Титульний аркуш надає відомості про назву ДП, виконавця, керівника та осіб, що його перевіряли та узгоджували. Назва дипломного проєкту пишеться (друкується) великими літерами. Приклад титульного аркушу наведений у додатку Г.

6.1.4 Завдання на дипломний проєкт містить вхідні дані, термін виконання складових частин, перелік демонстраційних аркушів тощо. Приклад заповнення завдання наведений у Додатку В.

6.1.5 Зміст розташовується безпосередньо після завдання, починаючи з нової сторінки. До змісту включають усі складові частини дипломного проєкту, у тому числі всі додатки з їх назвами. Номери сторінок показують початок зазначеного розділу.

6.1.6 У вступі, який починається з окремої сторінки, коротко викладають: оцінку сучасного стану проблеми, відмічають практично вирішені задачі; мету проєкту з техніко-економічним обґрунтуванням та його взаємозв'язок з іншими роботами.

6.1.7 Текст основної частини виконується за допомогою ПЕОМ і повинен відповідати тим же вимогам і для цього обов'язково треба дотримуватися такого:

Текстовий документ – стандартний текстовий файл, який створюється у текстовому редакторі MICROSOFT WORD FOR WINDOWS.

В меню «Файл» - Размер бумаги – Ориентация – книжна; параметри страницы - поля використовувати такі опції: – зліва - 2,5 см, справа - 1,5 см, зверху - 2 см, знизу - 5 см.

В меню «Формат»:

- Шрифт – Times New Roman; розмір 12.
- Абзац – «Відступи та інтервали» - Вирівнювання - по ширині; відступ – зліва – 0, справа – 0, перший рядок –

відступ на 1,25-1,5 см; інтервал – перед 6, після 0, міжстроковий – одинарний.

6.1.8 Сторінки текстової частини нумеруються арабськими цифрами, додержуючись наскрізної нумерації впродовж усього тексту. Номер сторінки проставляється у правому нижньому куті основного надпису. Титульний аркуш та завдання включаються до загальної нумерації сторінок, але номер на них не проставляється.

6.1.9 Текст основної частини дипломного проекту має бути чітким і не допускати різних тлумачень. При цьому використовуються терміни, позначення та визначення, рекомендовані в ДСТУ.

Текст основної частини, в якій викладається суть проектування, розділяється на розділи, підрозділи, пункти тощо у відповідності до завдання.

Кожний розділ починається з нової сторінки.

Назва розділів записується великими літерами з абзацного відступу.

Розділи, підрозділи, пункти слід нумерувати арабськими цифрами (1; 2 тощо) і записувати з абзацного відступу.

Підрозділи повинні мати порядкову нумерацію в межах кожного розділу, наприклад: 1.1, 1.2, 1.3 тощо.

Назви підрозділів починаються з абзацного відступу і пишуться (друкуються) малими літерами крім першої великої, а також не підкреслюються.

Пункти повинні мати порядкову нумерацію в межах кожного розділу або підрозділу. Якщо пункт відноситься до розділу, то має вигляд: 1.1, а якщо до підрозділу 1.2 розділа1 - 1.2.1.

Написання назви підрозділів та пунктів необхідно починати з абзацного відступу і писати (друкувати) малими літерами крім першої великої, не підкреслюючи.

Після номера розділу і останньої цифри підрозділу або цифри крапку не ставлять.

Не допускається розміщувати назву підрозділу чи пункту в нижній частині сторінки, якщо після неї розміщений тільки один рядок тексту.

В середині пунктів, підпунктів можливі *переліки*, перед кожним з них ставиться двокрапка. Перед кожною позицією переліку слід ставити малу літеру української абетки з дужкою, або, не нумеруючи – дефіс (першій рівень деталізації). Для подальшої деталізації переліку слід використовувати арабські цифри з дужкою (другий рівень деталізації).

Наприклад:

а) _____;

б)

_____:

1) _____;

2) _____;

в) _____.

Переліки першого рівня деталізації пишуться (друкуються) малими літерами з абзацного відступу, другого рівня – з відступом відносно місця розташування переліків першого рівня.

6.1.10 Абзацний відступ повинен бути однаковим в продовж всього тексту.

6.1.11 Формули та рівняння розташовуються безпосередньо після тексту, в якому вони згадуються, посередині рядка. Вище і нижче кожної формули або рівняння повинно залишатися не менше одного вільного рядка.

Формули і рівняння слід нумерувати порядковою нумерацією в межах розділу. Номер формули або рівняння складається з номера розділу і порядкового номера формули або рівняння, відокремлених крапкою (наприклад: 1.3 – третя формула першого розділу. Зазначається номер формули на рівні формули в дужках у крайньому правому положенні на рядку.

Переносити формули і рівняння на наступний рядок допускається тільки на знаках операцій, повторюючи знак операції на початку наступного рядка. Коли переносять формули чи рівняння на знакові операції множення застосовують знак «х».

Пояснення значень символів і числових коефіцієнтів, що входять до формули або рівняння, слід наводити безпосередньо під формулою у тій послідовності, в якій вони наведені в формулі. Пояснення значень символів чи числових коефіцієнтів слід давати з нового рядка. Перший рядок пояснення починається з абзацу словом «де» без двокрапки.

Наприклад:

P

$$\frac{P}{T} = \text{const} \quad (1.3)$$

де P – тиск;

T – температура газу.

Формули, що йдуть одна за однією і не розділені текстом, відокремлюють комою.

У формулах та рівняннях латинські літери друкуються курсивом, крім математичних функцій: sin, cos, lg, exp, tg, min тощо.

До використаних формул повинні бути надані посилання на джерела, а до використаних числових значень пояснення щодо їх походження. Результати розрахунків супроводжуються зазначенням відповідних одиниць виміру.

У роботі треба використовувати одиниці виміру SI: вольт, ампер, ом, метр, секунда тощо.

6.1.12 Порядок обчислювань: основна формула – підстановка числових даних без їх будь-якого перетворення в послідовності позначень у формулі – остаточний результат с позначенням розмірності.

6.1.13 Цифровий матеріал оформляється, як правило, у вигляді таблиці.

Таблицю слід розташовувати безпосередньо після тексту, у якому вона згадується вперше, або на наступній сторінці. На всі таблиці мають бути посилання у тексті.

Таблиці зліва, справа і знизу, як правило, відокремлюють лініями. Але лінії, що розмежують рядки таблиці, а також лінії зліва, справа і знизу, що обмежують таблицю, можна не проводити, якщо їх відсутність не утруднює користування таблицею.

Таблиці слід нумерувати арабськими цифрами порядковою нумерацією в межах розділу та надавати назву (наприклад, «Таблиця 2.3 – _____» - третя таблиця другого розділу), за винятком таблиць, що наводяться у додатках.

Слово «Таблиця _____» вказують один раз зліва над першою частиною таблиці, над іншими частинами пишуть: «продовження таблиці _____» з зазначенням номеру таблиці в основному тексті і літери та номеру в додатках. При продовженні таблиці на кожній новій сторінці головку таблиці поновлюють.

Заголовки граф таблиці починають з великої літери, а підзаголовки з малої, якщо вони складають одне речення з заголовком.

Підзаголовки, що мають самостійне значення, пишуть з великої літери. В кінці заголовків і підзаголовків таблиць крапки не ставлять.

Категорично забороняється в таблиці:

- розділяти головку таблиці діагональними лініями;

- включати до таблиці графу «Номер за чергою».

Таблиці, за необхідності, можуть бути перелічені в змісті з зазначенням їх номерів, назв сторінок, на яких вони розміщені.

Приклад оформлення таблиці:

Таблиця 2.1 - _____
номер   назва таблиці

Найменування показників	Значення			
	а	б		
1 ....., одиниця виміру	...	...		
2 ....., одиниця виміру	...	...		
3 ....., одиниця виміру	...	...		

6.1.14 Висновки розміщують безпосередньо після основної частини, починаючи з нової сторінки. У висновках приводиться аналіз отриманих результатів; можливе використання результатів роботи; виробничу та наукову значущість роботи.

6.1.15 У Додатках до дипломного проекту розміщують матеріал, який є необхідним для повноти роботи, але через великий обсяг чи способи подання не може бути розміщений в основній частині. У додатки можуть бути включені: фотографії; карти; проміжні математичні докази та розрахунки; ілюстрації; методики та опис комп'ютерних програм; опис нової апаратури та приладів, що використовувалися під час проведення експериментів.

Додатки слід позначати послідовно великими літерами української абетки, за винятком літер Є, З, І, Ї, Й, О, Ч, Ь, наприклад «ДОДАТОК Б». Кожний додаток розміщується з нової сторінки і пишеться посередині сторінки. Якщо у тексті додаток один, він записується «ДОДАТОК А».

Додатки поділяються на обов'язкові та інформаційні. Інформаційні додатки в свою чергу можуть бути рекомендаційними або довідковими. Під словом «ДОДАТОК В» в дужках пишеться для обов'язкового – «обов'язковий», для інформаційного – «рекомендаційний» або «довідковий».

Додаток повинен мати назву, яка записується симетрично відносно тексту з великої літери окремим рядком.

Таблиці та рисунки додатків нумеруються послідовно у кожному додатку окремо, при цьому першою є літера позначення додатку, наприклад:

Таблиця Б.2 – друга таблиця Додатку Б.

6.1.16 Перелік посилань розміщується, починаючи з нової сторінки, і містить у собі тільки ті підручники, навчальні посібники тощо, що були використані під час виконання проєкту та на які є посилання. Посилання в тексті подаються у квадратних дужках, в яких проставляється номер, під яким джерело значиться у переліку посилань. Написання літератури в переліку посилань виконуються на мові оригіналу за бібліографічними правилами.

Розташовувати назви підручників та посібників слід в порядку появи посилань на них у тексті.

В переліку назва підручника та її видавничі характеристики записуються таким чином: прізвище автора, його ініціали; назва підручника, крапка і тире; місто видання, двокрапка; видавництво, кома; рік видання, крапка.

Приклад:

1 Черненко В.К., Ярмоленко М.Г. та ін. «Технологія будівельного виробництва», К.: Вища шк., 2002р.

Якщо кілька авторів, то кожне прізвище з ініціалами відокремлюється комою. Якщо містом видання є Київ, то позначається воно однією великою літерою К, після якої ставиться крапка і двокрапка.

6.2 Правила оформлення графічної частини

6.2.1 Графічну частину дипломного проєкту складають ілюстрації та демонстраційні аркуші.

6.2.2 За умовними позначеннями ілюстрації і демонстраційні аркуші повинні відповідати стандартам ЄСКД (Єдина система конструкторської документації). При виконанні схем необхідно використовувати тільки сучасні позначення всіх елементів та дотримуватися їх розмірів відповідно до вимог стандартів ЄСКД.

6.2.3 Під час виготовлення графічної частини використовують олівець, туш, чорнила або комп'ютерну графіку.

6.2.4 Ілюстрації виконують на міліметровому папері, кальці (при цьому для них залишають вільне місце в тексті) або аркушах паперу, що і текст.

6.2.5 Ілюстрацію розміщують безпосередньо після тексту, де вона згадується вперше, або на наступній сторінці.

У графах основного напису та додаткових графах до нього (номери граф вказані у дужках) наводять:

а) у графі 1 – позначення документа, в т.ч. розділу проекту, основного комплексу робочих креслень, креслення виробу, текстового документа тощо; Наприклад: ДП.БЦІ.238.00.00.ГР

б) у графі 2 – найменування підприємства, житлово-цивільного комплексу або іншого об'єкта будівництва, до складу якого входить будинок (споруда), або найменування мікрорайону;

в) у графі 3 – найменування будинку (споруди) і за необхідності вид будівництва (реконструкція, розширення, технічне переоснащення, капітальний ремонт);

г) у графі 4 – найменування зображень, що розміщені на даному аркуші (кресленні), у точній відповідності з їх найменуванням на кресленні. Найменування специфікацій та інших таблиць, а також текстових вказівок, які відносяться до зображень, у графі не вказують;

д) у графі 5 – найменування виробу та/або найменування документа;

е) у графі 6 – умовне позначення стадії проектування:

1) ЕП – ескізний проект;

2) ТЕО – техніко-економічне обґрунтування;

3) ТЕР – техніко-економічний розрахунок;

4) П – проект;

5) РП – робочий проект – затверджувальна частина;

6) Р – робоча документація.

ж) у графі 7 – порядковий номер аркуша (креслення) або сторінки текстового документа при двосторонньому друкуванні на документах, які складаються з одного аркуша, графу не заповнюють;

и) у графі 8 – загальне число аркушів документа.

Графу заповнюють тільки на першому аркуші. На першому аркуші текстового документа при двосторонньому друкуванні вказують загальне число сторінок;

к) у графі 9 – найменування або розпізнавальний індекс організації, яка розробила документ;

л) у графі 10 – характер виконаної роботи (розробив, перевірів, нормоконтроль). У залежності від стадії проектування, складності та значення документа допускається вільні рядки заповнювати на розсуд керівництва організації назвами посадових осіб, відповідальними за розробку документа (креслення), відповідно до додатка Г, при цьому

кількість рядків для заповнення назвами посадових осіб може бути збільшена за рахунок кількості рядків таблиці змін;

м) у графах 11-13 – прізвища та підписи осіб, указаних у графі 10, та дату підписання.

Підписи інших посадових осіб та узгоджувальні підписи розміщують на полі для підшивання аркуша;

н) у графах 14-19 – графи таблиці змін, які заповнюють відповідно до 8.5.19; 6.2.9 До схем виконується перелік елементів, який рекомендується розміщувати на кресленні схеми над основним надписом у виді таблиці, таблиця розташована таким чином, що її верхня лінія нижче рамки аркушу на 14 мм, а нижча лінія знаходиться на відстані 12 мм від рамки основного надпису. Заповнюється перелік елементів зверху вниз, а розташовується в алфавітному порядку за позначками елементів літерами. Елементи, що мають однакові позначки розташовуються за зростанням їх номерів.

Нумерація елементів на схемі виконується зверху вниз, зліва праворуч. Позиційні позначення проставляються праворуч або зверху, поруч з умовними позначенням елемента схеми.

Специфікація і перелік елементів, що виконанні на окремих паперах, додаються до пояснювальної записки, як останні її сторінки. Але на цих сторінках номери не ставляться і в зміст пояснювальної записки не вказуються.

ДОДАТОК А

(Обов'язковий)

Типовий бланк оцінки керівника дипломного проєкту

ОЦІНКА КЕРІВНИКА

за роботу дипломника _____
(прізвище, ім'я та по батькові)

під час проєктування з _____ 20__р. до _____
_____ 20__р.

Оцінка за виконання
дипломного проєкту _____ ( )

Підпис керівника _____

Зворотня сторінка

Керівникові при оцінюванні процесу розробки студентом дипломного проєкту слід визнати таке:

- об'єм пояснювальної записки та графіки роботи;
- загальну оцінку знань з фундаментальних та професійно-орієнтовних дисциплін і використання цих знань при виконанні проєкту;
- уміння користуватися нормативною, довідниковою, технічною та періодичною літературою при виконанні проєкту;
- рівень самостійності виконання проєкту;
- якість виконання розрахунків;
- систематичність проєктування згідно з графіком виконання роботи.

ДОДАТОК Б
(Обов'язковий)

Типовий бланк рецензії на дипломний проєкт
МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ВІДОКРЕМЛЕНИЙ СТРУКТУРНИЙ ПІДРОЗДІЛ
«МОРЕХІДНИЙ ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ ім. О.І.МАРИНЕСКА
НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ «ОДЕСЬКА МОРСЬКА АКАДЕМІЯ»

РЕЦЕНЗІЯ

на дипломний проєкт на тему: _____

Студента _____

об'єм дипломного проєкту: кількість листів креслень _____

кількість сторінок

пояснювальної записки _____

Стислий опис дипломного проєкту та прийнятих рішень

Позитивні сторони проєкту

Негативні особливості виконаного проєкту _____

Зворотня сторінка

_____

Оцінка за дипломний проєкт

_____

Місце роботи і посада рецензента роботи, телефон

_____

_____

Прізвище, ім'я та по батькові рецензента

_____

_____

—

_____ 20__ р.

_____

Підпис

ДОДАТОК В
(Обов'язковий)

Типовий бланк завдання на дипломний проєкт
МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ВІДОКРЕМЛЕНИЙ СТРУКТУРНИЙ ПІДРОЗДІЛ
«МОРЕХІДНИЙ ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ ім. О.І.МАРИНЕСКА
НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ «ОДЕСЬКА МОРСЬКА АКАДЕМІЯ»

(повне найменування закладу фахової передвищої освіти)

Відділення _____

Циклова комісія _____

Освітньо-професійний ступінь _____

Галузь знань _____

(шифр і назва)

Спеціальність _____

(шифр і назва)

Спеціалізація _____

(шифр і назва)

ЗАТВЕРДЖУЮ

Голова циклової комісії _____

«__» _____ 20__ року

ЗАВДАННЯ
НА ДИПЛОМНИЙ ПРОЄКТ СТУДЕНТУ

_____ (прізвище, ім'я, по батькові)

1. Тема проєкту _____

керівник проєкту _____

(прізвище, ім'я, по батькові, категорія, звання)

затверджені наказом начальника коледжу від

«__» _____ 20__ року №__

2. Строк подання курсантом (студентом) проєкту

3. Вхідні дані до проєкту

_____
_____
_____

Зміст розрахунково-пояснювальної записки (перелік питань, які потрібно розробити)

---

4. Перелік графічного матеріалу (з точним зазначенням обов'язкових креслень)

---

5. Консультанти розділів проекту

Розділ	Прізвище, ініціали та посада консультанта	Підпис, дата	
		завдання видав	завдання прийняв

6. Дата _____ видачі
 завдання _____

ДОДАТОК Г
(Обов'язковий)

Типовий бланк титульного аркуша дипломного проєкту
МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ВІДОКРЕМЛЕНИЙ СТРУКТУРНИЙ ПІДРОЗДІЛ
«МОРЕХІДНИЙ ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ ім. О.І.МАРИНЕСКА
НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ «ОДЕСЬКА МОРСЬКА АКАДЕМІЯ»

(повне найменування вищого навчального закладу)

_____ (назва
відділення)

_____ (повна назва
циклової комісії)

До захисту допущено
Заст. начальника з

НР

_____

“ ___ ” _____ 20__ р.

ДИПЛОМНИЙ ПРОЄКТ

_____ (освітньо-професійний ступінь)

на тему _____

Виконав: курсант (студент) ___ курсу,
групи _____ напрямку підготовки
(спеціальності)

_____ (шифр і назва напрямку підготовки, спеціальності)

_____ (прізвище та ініціали, підпис)

Керівник _____

_____ (прізвище та ініціали, підпис)

Рецензент _____

_____ (прізвище та ініціали, підпис)

Одеса – 20____ року

ДОДАТОК Д
(Обов'язковий)

Типовий бланк титульного аркуша пояснювальної записки до дипломного проекту

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ВІДОКРЕМЛЕНИЙ СТРУКТУРНИЙ ПІДРОЗДІЛ
«МОРЕХІДНИЙ ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ ім. О.І.МАРИНЕСКА
НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ «ОДЕСЬКА МОРСЬКА АКАДЕМІЯ»
(повне найменування вищого навчального закладу)

_____ (назва
відділення))

_____ (повна
назва циклової комісії)

Пояснювальна записка

до дипломного проекту

_____ (освітньо-професійний ступінь)

на тему _____
_____
_____

Виконав: студент ___ курсу,
групи _____ напрямку підготовки
(спеціальності)

_____ (шифр і назва напрямку підготовки, спеціальності)

Керівник _____
(прізвище та ініціали, підпис)

Консультант _____
(прізвище та ініціали, підпис)

Консультант _____
(прізвище та ініціали, підпис)

Консультант _____
(прізвище та ініціали, підпис)

Консультант _____
(прізвище та ініціали, підпис)

_____ - 20__ року

ДОДАТОК Ж
(обов'язковий)

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ВІДОКРЕМЛЕНИЙ СТРУКТУРНИЙ ПІДРОЗДІЛ
«МОРЕХІДНИЙ ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ ім. О.І.МАРИНЕСКА
НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ «ОДЕСЬКА МОРСЬКА АКАДЕМІЯ»

ПОДАННЯ ГОЛОВІ ЕКЗАМЕНАЦІЙНОЇ КОМІСІЇ
ЩОДО ЗАХИСТУ ДИПЛОМНОГО ПРОЄКТУ

Направляється студент _____ до захисту дипломного
проєкту

(прізвище та ініціали)

галузь знань
спеціальністю _____

(шифр і назва спеціальності)

на тему: _____

(назва теми)

Дипломний проєкт і рецензія додаються.

Завідувач відділення _____

(підпис)

Довідка про успішність

_____ за період навчання на відділенні
(прізвище та ініціали студента)

_____ з 20__ року до 20__
року повністю виконав навчальний план за напрямом підготовки,
спеціальністю з таким розподілом оцінок за: національною шкалою:
відмінно __%, добре __%, задовільно __%;

Секретар відділення _____

(підпис)

(прізвище та ініціали)

Висновок керівника дипломного проєкту

Студент _____

Керівник проєкту _____

(підпис)

«__» _____ 20__ року

Висновок циклової комісії про дипломний проєкт

Дипломний проєкт розглянуто. Курсант (студент) _____

(прізвище та ініціали)

допускається до захисту даного проєкту в екзаменаційній комісії.

Голова циклової комісії _____

(назва)

_____

(підпис)

_____

(прізвище та ініціали)

« ____ » _____ 20 ____ року